

PAŠARINIŲ MOTIEJUKŲ VEISLIŲ, ĮRAŠYTŲ Į NACIONALINĮ AUGALŲ
VEISLIŲ SĄRAŠĄ, APRAŠAI

PAŠARINIAI MOTIEJUKAI

	psl.
Dainiai.....	1
Dubingiai.....	1
Jauniai.....	2
Nitro.....	2
Obeliai.....	3
Promesse.....	3
Teicis.....	4
Tiller.....	4
Vega.....	5
Žolis.....	5

Dainiai. Pašarinių motiejukų veislė sukurta *Lietuvos žemdirbystės institute*.

‘Dainiai’ veislės motiejukų ūkinio vertingumo tyrimuose, atliktuose 2002–2004 m. Plungės ir Pasvalio AVT stotyse, gautas vidutinis 6,35 t ha⁻¹ sausų medžiagų ir 0,24 t ha⁻¹ sėklų derlius. Didžiausias sausų medžiagų derlius buvo gautas 2002 m. Pasvalio AVT stotyje – 7,05 t ha⁻¹. Atskirais veislės tyrimo metais išaugintame derliuje – žalios masės sausoje medžiagoje nustatyta: baltymų 8,5–17,0 proc., o ląstelienos – 18,7–22,6 proc.

Palyginti geras yra šių motiejukų augalų lapuotumas. Įrengtuose bandymuose išaugintame derliuje lapai vidutiniškai sudarė 46,5 proc. bendro augalų žalios masės derliaus. Bandymuose ‘Dainiai’ veislės motiejukai gerai žiemojo. Jų ištvermingumas žiemojimui vidutiniškai įvertintas 7,5 balo. Augalų vidutinis aukštis 65 cm. Šios veislės motiejukų stiebai tvirti, atsparūs išgulimui. Atsparumas išgulimui įvertintas 8,5 balo. ‘Dainiai’ veislės motiejukai vidutiniškai viena diena ankstyvesni už standartinės ‘Žolis’ veislės. Jų vegetacijos periodo vidutinė trukmė 163 dienos (skaičiuojant nuo sausio 1 d. iki pirmos pjūties).

Tyrimo metais šios veislės augalai praktiškai nebuvo pažeisti ligų.

[Į viršų ↑](#)

Dubingiai. Veislė sukurta *Lietuvos agrarinių ir miškų mokslų centro filiale Žemdirbystės institute*.

Veislės ‘Dubingiai’ ūkinio vertingumo tyrimai buvo atlikti 2011 ir 2012 m. Plungės ir Pasvalio AVT skyriuose. Tyrimų metais veislė užaugino 9,09 t ha⁻¹ sausųjų medžiagų bei 0,146 t ha⁻¹ sėklų derlių (standartinė veislė ‘Dainiai’ atitinkamai – 8,42 t ha⁻¹ ir 0,149 t ha⁻¹). Veislės augalų

lapuotumas siekia 47,0 proc. Žaliosios masės sausojoje medžiagoje baltymų yra 11,3 proc., ląstelienos – 28,7 proc. Tiek tirtoji veislė ‘Dubingiai’, tiek standartinė veislė ‘Dainiai’ vienodai atsparios išgulimui, abi veislės įvertintos 9 balais. Žiemkentiškumas buvo įvertintas 6,9 balais. Augalai vidutinio aukščio, Pasvalio ir Plungės AVTS duomenimis, augalų aukštis su žiedynais plaukėjimo pradžios metu (prieš 1-ąją pjūtį) siekia 80,7 cm.

Lietuvos agrarinių ir miškų mokslų centro filiale Žemdirbystės institute atliktų tyrimų duomenimis, veislė tinka sudaryti sėklų mišiniams, skirtiems apsėti pievas ir ganyklas, bei lauko sėjomainoje su raudonaisiais dobilais. Vidutinio vėlyvumo, šienaujamo tipo veislė, virškinamumas – 53,3 proc. Šios veislės augalų plaukėjimas prasideda birželio pradžioje, o sėklų branda – rugpjūčio viduryje.

Į viršų ↑

Jauniai. Motiejukų veislė, sukurta *Lietuvos žemdirbystės institute*.

Konkursiniuose veislių bandymuose motiejukai ‘Jauniai’ tirti 1998-2000m. Plungės, Kauno ir Pasvalio augalų veislių tyrimo stotyse. Bandymuose gautas žalios masės sausų medžiagų vidutinis derlius – 8,7 t ha⁻¹, arba 4,8% didesnis, negu standartinės ‘Klonis’ veislės. Didžiausias žalios masės normalizuotų sausų medžiagų derlius buvo gautas 2000m. Kauno stotyje – 10,8 t ha⁻¹. Sėklų vidutinis derlius – 0,35 t ha⁻¹, o 1999m. Kauno stotyje jų buvo gauta net 0,85 t ha⁻¹. Sėklos smulkios, 1000 jų vidutinė masė – 0,49g. Sausoje masėje nustatyta: ląstelienos - 26,8%, baltymų – 11,6% (1,3% mažiau nei ‘Klonis’ veislės). Augalai gerai žiemoja. Jų ištvermingumas žiemojimui įvertintas 8,3, o atsparumas išgulimui – 8,2 balo. Vidutinis augalų aukštis 74 cm. Stiebai gausiai lapuoti. Lapai sudaro net 55,4% bendros augalo masės. Veislė gana ankstyva. Augalai pradeda plaukėti birželio pabaigoje, o sėklos subręsta liepos pabaigoje.

Į viršų ↑

Nitro. Veislė, sukurta Vokietijoje, *Saatzucht Steinach GmbH & Co. KG* sėklininkystės įmonėje.

Veislės ‘Nitro’ ūkinio vertingumo tyrimai buvo atlikti 2013 ir 2014 m. Plungės ir Pasvalio AVT skyriuose. Tyrimo metais šios veislės augalai užaugino vidutiniškai 12,81 t ha⁻¹ sausųjų medžiagų derlių (standartinė veislė ‘Jauniai’ – 13,77 t ha⁻¹).

Veislė aukšta. Augalų aukštis su žiedynais plaukėjimo pradžios metu (prieš 1-ąją pjūtį) siekia 78,23 cm. Ištvermingumas žiemojimui buvo įvertintas 7,25 balais, o atsparumas išgulimui – 8,75 balais. Augalų lapuotumas – 49,75 proc. Žaliosios masės sausojoje medžiagoje baltymų yra

10,45 proc., ląstelienos – 30,37 proc. (standartinė veislė 'Jauniai' – 11,72 proc. ir 29,62 proc.). Vegetacijos periodas iki 1-os pjūties – 154 dienos.

Selekcininko atliktų tyrimų duomenimis, veislė 'Nitro' skirta sportinių žirgų ir dekoratyvinių mažųjų arkliukų šėrimui ir ganymui, todėl sukurta atsižvelgiant į specifinius šių gyvūnų poreikius, pasižymi didesniu lapuotumu, puikiai subalansuotu baltymų ir ląstelienos santykiu.

Tinkama auginti derlingesnėse žemėse.

[Į viršų ↑](#)

Obeliai (Nr. 2456). Motiejukų veislė sukurta *Lietuvos žemdirbystės institute*.

Motiejukų veislių ūkinio vertingumo bandymuose, atliktuose 1999-2001 m. Plungės ir Kauno augalų veislių tyrimo stotyse, gautas vidutinis 8,93 t ha⁻¹ sausų medžiagų ir 0,27 t ha⁻¹ sėklų derlius. Bandymuose gautas 'Obeliai' veislės motiejukų sausų medžiagų derlius 7,3 % didesnis už standartinės veislės 'Klonis'. Didžiausi derliai gauti 2001 m. Kauno stotyje: sausų medžiagų - 11,94 t ha⁻¹ ir sėklų - 0,33 t ha⁻¹. Baltymai sausoje medžiagoje vidutiniškai sudarė 13,2 %, o ląsteliene - 28,3 %.

'Obeliai' veislės motiejukų augalai pasižymi labai dideliu lapuotumu (68,2 %) ir ištvermingumu žiemojimo sąlygoms (8,8 balo). Augalų vidutinis aukštis 79 cm. Jie gana atsparūs išgulimui (8,5 balo). Veislė vėlyva, jos augalų vegetacijos periodo vidutinė trukmė 157 dienos. 'Obeliai' veislės motiejukai tinka sėti mišiniuose su raudonaisiais dobilais šienavimui skirtuose plotuose, taip pat ir įrengiant ganyklas. Išauginus pakankamai sėklos, 'Obeliai' veislės motiejukai turėtų pakeisti mažiau derlingus, prastokai atželiančius, taip pat ir vėlyvesnius 'Vėlenis' veislės motiejukus.

[Į viršų ↑](#)

Promesse. Motiejukų veislė sukurta Olandijoje, *Cebeco Zaden B.V.* sėklininkystės firmoje.

Veislė tirta 1999-2000m. Plungės, Kauno ir Pasvalio augalų veislių tyrimo stotyse. Bandymuose vidutinis žalios masės normalizuotų sausų medžiagų derlius gautas 8,8 t ha⁻¹, kuris buvo 6% didesnis, negu standartinės veislės 'Klonis'. Didžiausias sausų medžiagų derlius gautas 1999m. Kauno stotyje – 10,6 t ha⁻¹. Sėklų vidutinis derlius sudarė 0,33 t ha⁻¹, o didžiausias jis gautas 2000m. Plungės stotyje – 0,52 t ha⁻¹. Sausoje medžiagoje nustatytas vidutinis baltymų kiekis 12,6% ir ląstelienos – 29,5%. Lapai sudaro didesnę (57,7%) augalo masės dalį.

Augalai ištvermingi šalčiams ir atsparūs išgulimui. Jų ištvermingumas žiemojimui įvertintas

8 balais, o išgulimui – 7,7 balo. Augalų vidutinis aukštis 66 cm. ‘Promesse’ veislės motiejukų vegetacijos periodas iki pirmos pjūties toks pat, kaip standartinės veislės ‘Klonis’ – 154 dienos. Augalai mažai pažeidžiami ligų.

Į viršų ↑

Teicis. Pašarinių motiejukų veislė sukurta *Latvijos Skriveru zinatnes centrs* selekcininkų. Veislės ūkinio vertingumo tyrimai atlikti 2005–2006 m. Plungės ir Pasvalio AVT stotyse. Veislės tyrimo metais gautas vidutinis 7,50 t ha⁻¹ sausų medžiagų ir 0,38 t ha⁻¹ sėklų derlius. Didžiausias sausų medžiagų derlius gautas 2005 m. Pasvalio AVT stotyje – 12,68 t ha⁻¹. Atlikus laboratorines analizes žalios masės sausoje medžiagoje nustatyta: baltymų 9,7–14,8 proc., o ląstelienos – 20,1–25,8 proc.

Šios veislės augalai pasižymi palyginti gausiu lapų kiekiu. Bandymuose išaugintame žalios masės derliuje lapai sudarė 46,7 proc. ‘Teicis’ veislės pašariniai motiejukai nepalankią 2005/2006 žiemą palyginti gerai peržiemojo Plungės AVT stotyje, o Pasvalio AVT stotyje įrengtame bandyme žuvo. Jų ištvermingumas žiemojimui įvertintas 7,3 balo. Augalų vidutinis aukštis 74 cm, jie praktiškai neišgula. Atsparumas išgulimui vidutiniškai įvertintas 8,7 balo.

‘Teicis’ veislės motiejukai vidutiniškai 2 dienom ankstyvesni už standartinės ‘Jauniai’ veislės. Šių motiejukų vegetacijos periodo vidutinė trukmė 161 diena (skaičiuojant nuo sausio 1 d. iki pirmos pjūties). Tyrimo metais šios veislės augalus labai mažai pažeidė ligos.

Į viršų ↑

Tiller. Pašarinių motiejukų veislė sukurta Olandijoje, *Mommersteeg/Advanta* sėklininkystės firmoje. Veislės ūkinio vertingumo tyrimuose, atliktuose 2001–2003 m. Plungės ir Pasvalio augalų veislių tyrimo stotyse, gautas vidutinis 6,55 t ha⁻¹ sausų medžiagų derlius. Didžiausias sausų medžiagų derlius gautas 2001 m. Pasvalio augalų veislių tyrimo stotyje – 8,39 t ha⁻¹. Sausoje medžiagoje (atskirais metais) nustatyta: baltymų 9,5–11,2 proc., o ląstelienos – 20,4–26,8 proc. Augalai vidutinio lapuotumo. Lapai vidutiniškai sudaro 44,3 proc. bendro žaliosios masės derliaus.

Veislės tyrimo metais augalai palyginti neblogai žiemojo. Jų ištvermingumas žiemojimo sąlygoms įvertintas 7,4 balo. Augalų vidutinis aukštis tik 54 cm, jie neišgula. Dėl šių savybių veislė labai tinka užsėti nenaudojamas (atidėtas) žemes. ‘Tiller’ veislės motiejukai vidutiniškai penkiomis dienomis ankstyvesni už standartinės ‘Žolis’ veislės augalus. Jų vegetacijos periodo vidutinė trukmė iki pirmos pjūties 151 diena. Bandymo metais šios veislės augalus mažai pažeidė ligos. Rūdžių buvo pažeista tik iki 15 proc. šių motiejukų lapų.

Į viršų ↑

Vega. Pašarinių motiejukų veislė sukurta Danijoje, *DLF Trifolium* sėklininkystės firmoje. Šios veislės ūkinio vertingumo tyrimai atlikti 2001-2003 m. Plungės ir Pasvalio augalų veislių tyrimo stotyse. Veislės tyrimo metais gautas vidutinis 7,19 t ha⁻¹ sausų medžiagų derlius ir 0,36 t ha⁻¹ sėklų derlius. Išaugintas 'Vega' veislės motiejukų sausų medžiagų derlius vidutiniškai buvo 6,4 proc. didesnis už standartinės 'Žolis' veislės. Didžiausias sausų medžiagų derlius gautas 2001 m. Plungės augalų veislių tyrimo stotyje – 10,30 t ha⁻¹. Žalios masės sausoje medžiagoje atskirais tyrimo metais nustatyta: baltymų 9,4-17,8 proc., o ląstelienos – 19,4-25,7 proc.

'Vega' motiejukų augalai gausiai lapuoti. Lapai vidutiniškai sudaro apie 50,0 proc. bendro žaliosios masės derliaus. Veislės tyrimo metais augalai palyginti neblogai žiemojo. Jų ištvermingumas žiemojimo sąlygoms įvertintas 7,4 balo. Augalų vidutinis aukštis 70 cm, bandymuose jie neišgulė. Veislės atsparumas išgulimui įvertintas 9 balais. Vegetacijos periodo vidutinė trukmė iki pirmos pjūties 156 dienos. Bandymo metais mažai šios veislės augalų buvo pažeista ligų. Nustatytas tik palyginti nedidelis (8-10 proc.) šių motiejukų lapų pažeidimas rūdimis.

Į viršų ↑

Žolis. Pašarinių motiejukų veislė 'Žolis' sukurta *Lietuvos žemdirbystės institute*. Konkursiniuose bandymuose tirta nuo 1993 m. Plungės, Kauno ir Pasvalio augalų veislių tyrimo stotyse. Vidutinis sausų medžiagų derlingumas gautas 11,02 t ha⁻¹, tai 1,23 t ha⁻¹ arba 12,6% daugiau už standartinę veislę 'Vėlenis'. Didžiausias sausų medžiagų derlingumas gautas 1994 metais Pasvalio augalų veislių tyrimo stotyje 21,99 t ha⁻¹. Sėklų vidutiniškai gauta 0,31 t ha⁻¹ arba 0,1 t ha⁻¹ (47,6%) daugiau už standartą. Gausiausias sėklų derlius užaugo 1995 m. Kauno augalų veislių tyrimo stotyje – 0,84 t ha⁻¹. 'Žolis' atsparus nepalankioms žiemojimo sąlygoms (4,8 balai). Augalai vidutiniškai užauga 86 cm aukščio, mažai išgula (4,2 balo). Vidutinis lapuotumas 46%. Ląstelienos žalioje masėje buvo 28,5%, tai 1,4% mažiau nei standarto. Baltymų nustatyta 10,4%, kai standartinėje veislėje 9%. 'Žolis' vidutinio vėlyvumo veislė. Vegetacijos periodas iki pirmo šienavimo 61 diena.

Į viršų ↑